

πρὸς πλήρη ἐξακρίβωσιν καὶ βεβαίωσιν τῆς νομικῆς σχέσεως, ἣν τοῦτο παραδίδει.

- 1 δηλοποιῶ διὰ τοῦ παρόντος μου ὅτι ἔλαβον γρόσια πεντακό-
- 2 σια δεκαπέντε καὶ μισὸ ἥτοι νούμερο 515:20:
- 3 εἰς παμπάκι καντάρια 8: καὶ ὁκ. 14 βελενταρίζα-
- 4 στο πρὸς ἐξῆντα δύο γρόσια τὸ καντάρι ἀπὸ τοῦ
- 5 σιὸρ κωνσταντάκη μπάου ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τὸ δουλεύω
- 6 σιμόνι καὶ νὰ τὸ πουλιέμε καὶ πουλόντα(ς) το ἀπόντα ἤθελε(λε)
- 7 πάρει τὸ καπιτάλι ὅτι κέρδος ἤθελε πάρει τὸ
- 8 πετζειαπάνω νὰ μοιράζομε τόσον τὸ κέρδος τόσον
- 9 καὶ τὴν ζημίαν διὸ καὶ ὑπογρά(φο)μαι
- 10 1819: μαρτίου 10: πέτρος μποτράς

Verso

πέτρου περιτᾶ

34

Πόλιτζα

Χάρτης δίφυλλος
0,163×0,110

1819, Αὐγούστου 2
Σίφνος

Ὁ Πέτρος Μπατράς ἐκδίδει συναλλαγματικὴν 1575 γροσίων, ἀποδέκτης τῆς ὁποίας εἶναι ὁ τζελεπῆς Ἀνέστη Διαλεμένου Παπάζογλου, λήπτης δὲ ὁ Γεωργάκης Μπάος.

Πόλιτζα σημαίνει συναλλαγματικὴν, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ polizza. Ἡ λέξις ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἄλλα ἔγγραφα ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Βλέπε π.χ. Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, *Τὰ λυτὰ ἔγγραφα τῆς Δημοτικῆς βιβλιοθήκης Κοζάνης 1776-1808*, Θεσσαλονίκη 1951, σελ. 7, στίχ. 1 (ἔτους 1776), σ. 12, στίχ. 2-3 (ἔτους 1772), σ. 56, στίχ. 15 (ἀχρονολόγητος), σ. 111, στίχ. 19 (ἔτους 1794), σ. 113 (ἀχρονολόγητος).

Ὁ Πέτρος Μπατράς εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ τῶν 10 καὶ 33, ἐν οἷς ἀναγράφεται καὶ ὡς Μποτράς ἢ Μπετράς.

Ὁ Μποτράς οὗτος, λαβὼν παρὰ τοῦ Κωνσταντάκη Μπάου τὸ ποσὸν τῶν 1575 γροσίων, ἐκδίδει συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν τοῦ Γεωργάκη Μπάου, ὅστις εἶναι ὁ λήπτης αὐτῆς μὲ πληρωτὴν τὸν τζελεπῆν Ἀνέστην Διαλεμένου Παπάζογλου. Ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι εἴτε ἀνταποκριτής, εἴτε ὀφειλέτης τοῦ Μποτρά. Ὁ Γεωργάκης Μπάος εἶναι ἀνταποκριτής τοῦ Κωνσταντάκη Μπάου. Ἐπὶ τίνι ἀφορμῇ ὁ Μποτράς ἔλαβε παρὰ τοῦ Κωνσταντάκη Μπάου τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἀντιληφθῶ, ὅπως δὲν δύναμαι νὰ ὑποστηρίξω μὲ οἰανδήποτε πιθανότητα, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ἔχει σχέσιν μὲ τὴν σύμβασιν τοῦ 33.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η έκδοσις τῆς παρούσης ἀπέχει χρονικῶς τέσσαρας μῆνας ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ 33 καὶ ἐπὶ πλέον, τὸ καὶ σπουδαιότερον, ἡ συναλλαγματικὴ λήγει ἔνδεκα μόνον ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της. Τὸ σύντομον αὐτὸ χρονικὸν διάστημα πρέπει νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς ὠρισμένας ἡμέρας θαλασσίου ταξιδίου δι' ἰστιοφόρου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πρὸς ποῖον ὅμως ταξίδιον ἀντιστοιχεῖ; Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ στίχου δ: *διὰ ἄλλα τόσα ὅπου ἔλαβα ἐδῶ ἀπὸ σιὸρ Κωνσταντῆν Μπάον*, τόπος ἐκδόσεως εἶναι ἡ Σίφνος, ὅπου ἦτο ἐγκατεστημένος ὁ Μπάος. Ἐνδεκα ἡμέραι φαίνεται ὅτι περίπου ἀπητοῦντο δι' ἰστιοπλοϊκὴν μετάβασιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ ἐπομένως ἦτο ἐγκατεστημένος ὁ λήπτης τῆς συναλλαγματικῆς Γεωργάκης Μπάος. Ἄλλως, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐγγράφων ἐξάγεται, οἱ παντὸς εἵδους ἔμποροι καὶ ἰδιῶται Σίφνιοι εἶχον πάσης φύσεως σχέσεις μετὰ προσώπων ἢ συγγενῶν ἐγκατεστημένων ἐν τῇ Βασιλίδι. Ἄν ἐπομένως θελήσωμεν νὰ συνδυάσωμεν τὴν παροῦσαν συναλλαγματικὴν μὲ τὴν σύμβασιν τοῦ 33, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ καταβλητέον εἰς τὸν Κωνσταντῆν Μπάον ὑπὸ τοῦ Μποτῤῥᾶ ποσὸν ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ νηματοποιημένου βάμβακος ἀνέλαβεν οὗτος, ὅπως καταβάλῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ Κ. Μπάου Γεωργάκην Μπάον διὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ἢ ὀφειλέτου του Παπάζογλου· ἢ ὅτι ὁ Παπάζογλου ἦτο αὐτὸς ὁ παραγγελεὺς - ἀγοραστής τοῦ νηματοποιημένου βάμβακος, ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα, ἐξ οὗ τὰ 1575 γρόσια ἀπετέλουν τὴν εἰς τὸν Κ. Μπάον ἀνήκουσαν ἀναλογίαν, ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ἐμπορεύματος εἰς Κωνσταντινούπολιν, οὗ ἔνεκεν ἐπιτάσσεται ὅπως καταβάλῃ τὸ ρηθὲν ποσὸν ἐκεῖ εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ Κ. Μπάου· εἴτε ὅτι ὁ Μποτῤῥᾶς, ἀναλαβὼν, καθὼς ἐμπορευόμενος, ὅπως ἐκτελέσῃ παραγγελίαν τοῦ Παπάζογλου καὶ στερούμενος χρημάτων, ἐδανείσθῃ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν ἀπὸ τὸν Κ. Μπάον, ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ τοῦτο μετὰ ἔνδεκα ἡμέρας ὅτε θὰ ἔφθανε τὸ πλοῖον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Πῶς ὅμως ἡ συναλλαγματικὴ εὐρέθη εἰς χεῖρας τῆς οἰκογενείας Μπάου καὶ ἐπομένως καὶ τοῦ ἤδη κατόχου τῆς συλλογῆς; Ἄν αὕτη ἐπληρώθη, ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς οἰκογενείας Μποτῤῥᾶ, καὶ δὴ ἐξωφλημένη, πάντως ὅμως εἰς χεῖράς της. Μήπως λοιπὸν δὲν ἐπληρώθη καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Μπάου;

Ὁ τύπος τῆς συναλλαγματικῆς δὲν ἀκολουθεῖ βεβαίως τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Νόμου 5325/1932, κυρώσαντος τὰς δύο περὶ ἐνιαίου νόμου συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν διεθνεῖς συμβάσεις τῆς Γενεύης τῆς 7 Ἰουνίου 1930. Εἶναι μᾶλλον πρωτόγονος, ἔχων πολλὰ τὰ κοινὰ πρὸς τὸ ἀρχαιότατον πρότυπὸν των τὸ ἀναδημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ C. FREUNDT, *Das Wechselrecht der Postglossatoren*, Leipzig 1899, σελ. 24. Ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν δὲ τῆς γενέσεως καὶ τῆς διαμορφώσεως τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τοῦ δικαίου αὐτῆς βλέπε H. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ, *Πιστωτικοὶ τίτλοι* 1, 2^α ἔκδ., Ἀθῆναι 1947, σελ. 10 ἐπ.· C. FREUNDT, αὐτόθι· E. BESTA, *Le obbligazioni nella storia del diritto italiano*, Padova 1937, σελ. 265 ἐπ.· P. S. LEICHT, *Storia del diritto italiano. Il*

diritto privato. Le obbligazioni, 2^a ed. Milano 1948, σελ. 154 έπ. Βλέπε καὶ 86.

Ὡς πρὸς τὸ ἐφαρμοζόμενον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δίκαιον τῆς συναλλαγματικῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἴσχυεν ὁ Γαλλικὸς Ἐμπορικὸς Νόμος κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ τοῦ ἔτους 1815, ἐμμέσως νομοθετηθεὶς διὰ σουλτανικῆς διαταγῆς. Οὐδεμία ὁμως ἀπόδειξις ὑπάρχει, ὅτι ἡ ἰσχὺς του ἐπεξετάθη καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ εἰς τὴν Σίφνον. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸ τοῦ 1815, κατὰ μαχητὸν ὁμως τεκμήριον, ἴσχυεν ὁ περὶ συναλλαγματικῆς αὐστριακὸς νόμος τῆς Μαρίας Θηρεσίας (ἴδε Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΝ, ἐν Ἀρχεῖῳ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου 10, 1943, σελ. 369). Ἄν ὁμως εἶναι ἀμφίβολον ὅτι οὗτος ἴσχυσε μεταξὺ τοῦ Συστήματος τῶν ἐμπόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἰδρυθέντος τῷ 1795, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἴσχυσεν εἰς τὴν Σίφνον;

Ἡ ἐν στίχ. 6 - 7 ρήτρα: καὶ πληρώνοντάς την, θέλετε τὴν λάβει ἐξωφλημένην, κατὰ τὴν συνήθειαν, βεβαιοῖ δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὴν δι' ὁλοκλήρου τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου κρατήσασαν ἀρχήν, ὅτι πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου δὲν ἀρκεῖ ἡ καταβολή, ἀλλ' ἡ καταστροφή τοῦ ἐγγράφου ἢ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀναγραφὴ ὅτι ἐξωφλήθη. Βλέπε 16.

Διὰ τῆς φράσεως: εἰς ἔλλειψιν τῆς πρώτης τοῦ στίχου 2, νοεῖται ὅτι εἶχεν ἐκδοθῇ καὶ ἄλλη πόλιτζα διὰ τὸ αὐτὸ ποσόν. Ἡ ἀνάγνωσις τῆς λέξεως ἔλλειψιν εἶναι ἐπισφαλής, διότι ἡ μελάνη εἶναι ἐξίτηλος.

1 πρὸς τὸν τζελεπῇ ἀνέστη διαλεμένου παπάζογλου. 1819: αὐγούστου 2:

2 » βλέποντας τὴν παροῦσαν μου πόλιτζαν εἰς ἔλλειψιν τῆς πρώτης θε-

3 λετε μετρήσει εἰς τὸν σιὸρ γεωργάκη μπάον, μεθ' ἡμέρας ἔνδε-

4 κα, γρόσια χίλια πεντακόσια ἐβδομηντα πέντε, ἥτοι γρσ. 1575 =

5 διὰ ἄλλα τόσα ὅπου ἔλαβα ἐγὼ ἐδῶ ἀπὸ σιὸρ κωσταντάκη μπά-

6 ον. καὶ πληρώνοντάς την, θέλει τὴν λάβει ἐξωφλημένην

7 κατὰ τὴν συνήθειαν.

8

πέτρος μπατράς

35

Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἱατροῦ

1820, Μαρτίου 31

Σίφνος

Ὁ Κωνσταντάκης Ἰωάννου Μπάος καὶ ὁ ἱατρὸς Ἰω. Α. Ταραντῖνος συμφωνοῦν τὰ ἀκόλουθα. Ὁ ἱατρὸς Ταραντῖνος, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ταύτην, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως, χρησιμοποιοῦν πάντα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν του μέσα καὶ ὅλην τὴν ἐπιστη-

